

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๑๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง รายงานสรุปสภาวะของประเทศ

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม, ผู้ว่า-ชปท.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๓/๓๒๐๐ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอรายงาน
สรุปสภาวะของประเทศ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

คํานที่สุค

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(สศช.) โทร. ๐-๒๒๘๒-๙๑๖๐.....
ที่ นร. ๑๑๑๓/๓๒๐๐.....วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔.....
เรื่อง.....รายงานสรุปสภาวะของประเทศ.....

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ด้วยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๑๓ และ ๑๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๓ (๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการจัดทำรายงานสรุปสภาวะของประเทศ ประกอบด้วย เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการ สภาความมั่นคงแห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ มีหน้าที่สรุปและจัดทำรายงานสภาวะ เศรษฐกิจมหภาค สถานการณ์การเงินการคลัง และสภาวะด้านอื่นที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่เป็นอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีพ้นตำแหน่ง เพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานสรุปสภาวะของประเทศแล้วเสร็จ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญ ๖ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาภูมิภาค และด้านการบริหารจัดการ นโยบาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ขอรายงานโดยสรุป ดังนี้

๑. สภาวะเศรษฐกิจ

๑.๑ สถานการณ์เศรษฐกิจโดยรวม

๑.๑.๑ ในปี ๒๕๕๓ เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจและกลับมาขยายตัวสูงถึงร้อยละ ๗.๘ ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้ความเชื่อมั่นผู้บริโภคและความเชื่อมั่นทางธุรกิจปรับตัวดีขึ้น การส่งออก การบริโภค และการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวสูง เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ ๓.๓ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ ๔.๖ ของ GDP ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศอยู่ที่ ๑๗๒.๑ พันล้านเหรียญ สรอ. อัตราการว่างงานร้อยละ ๑.๐ ภาระหนี้สาธารณะอยู่ที่ร้อยละ ๔๒.๔ ของ GDP

๑.๑.๒ ในไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๔ เศรษฐกิจขยายตัวได้ร้อยละ ๓.๐ เมื่อเทียบกับ ไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการส่งออก การบริโภคภาคเอกชน รวมทั้งการลงทุน ภาคเอกชนที่ยังขยายตัวในเกณฑ์สูงต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๓ ระดับราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นส่งผลให้ รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินเข้ามาเมืองไทยสูงสุดเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตาม แรงกดดันด้านเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของราคาน้ำมันและราคาสินค้าในตลาดโลก การคาดการณ์เงินเฟ้อที่มีแนวโน้มเร่งตัวขึ้น จึงเป็นเหตุจำเป็นให้มีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งปี ๒๕๕๔ คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวประมาณร้อยละ ๓.๕ - ๔.๕ ดุลบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะเกินดุลประมาณร้อยละ ๓.๑ ของ GDP

๑.๑.๓ สถานการณ์ล่าสุด

(๑) อัตราเงินเฟ้อ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ อยู่ที่ร้อยละ ๔.๐๘ เป็นการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และเฉลี่ย ๗ เดือนแรกของปี สูงขึ้นร้อยละ ๓.๖๔

(๒) ดุลบัญชีเดินสะพัด ใน ๖ เดือนแรกของปี เกินดุล ๘,๖๑๗.๓๙ ล้านเหรียญสหรัฐ. หรือเท่ากับ ๒๖๓,๗๓๖.๒๐ ล้านบาท เป็นการเกินดุลต่อเนื่องทั้ง ๒ ไตรมาส โดยดุลการค้าเกินดุล ๕,๐๑๗.๒๑ ล้านเหรียญ สหรัฐ. หรือ เท่ากับ ๑๕๓,๓๓๖.๓๘ ล้านบาท

(๓) เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีมูลค่า ๑๘๕.๘๘ ล้านเหรียญ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นจาก ๑๗๒.๑๓ ล้านเหรียญ สหรัฐ. ณ สิ้นปี ๒๕๕๓

(๔) อัตราแลกเปลี่ยน เฉลี่ยเดือนกรกฎาคม อยู่ที่ระดับ ๓๐.๐๘ บาทต่อเหรียญสหรัฐ. ปรับตัวแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากระดับ ๓๐.๕๔ และ ๓๐.๒๙ บาทต่อเหรียญสหรัฐ. ในไตรมาสแรกและสองของปี

(๕) การจ้างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเดือนมิถุนายน มีจำนวนผู้ว่างงาน ๑.๖๓ แสนคน หรืออัตราการว่างงานเพียงร้อยละ ๐.๔๓

(๖) หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ มีจำนวน ๔.๒๘ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐๘ ต่อ GDP ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๖๐ ส่วนเงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ มีจำนวน ๓.๐๑ แสนล้านบาท

(๗) สถานะกองทุนน้ำมัน ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ติดลบ ๑,๑๑๘ ล้านบาท เทียบกับ ณ สิ้นปี ๒๕๕๓ ที่กองทุนน้ำมันมีสถานะเป็นบวก ๒๗,๔๔๑ ล้านบาท

๑.๑.๔ ในภาพรวมโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกันสามารถรับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกได้ในระดับหนึ่ง ในขณะที่ความสามารถในการพึ่งพาเศรษฐกิจภายในประเทศเริ่มลดลง ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนการออมต่อ GDP ลดลงจากร้อยละ ๓๒.๘ ในปี ๒๕๕๐ เป็นร้อยละ ๒๙.๖ ในปี ๒๕๕๒ สะท้อนว่าการออมในประเทศอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการลงทุนในอนาคต นอกจากนี้ โครงสร้างและการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยยังต้องพึ่งพิงอุปสงค์จากต่างประเทศ ทำให้สัดส่วนอุปสงค์ภายในประเทศต่ออุปสงค์ต่างประเทศลดลงเป็นร้อยละ ๖๗.๕ ในปี ๒๕๕๓ จากระดับ ๗๘.๘ ในปี ๒๕๕๒ ด้านการผลิตการขับเคลื่อนเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ในภาคอุตสาหกรรมสำคัญๆ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ในขณะที่แรงขับเคลื่อนจากอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๔๐.๒ ของ GDP และมีการจ้างงานสูงถึงร้อยละ ๗๗.๘ ของแรงงานทั้งหมด ยังอยู่ในระดับต่ำ

จากการที่ภาวะเศรษฐกิจมีแรงกดดันเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและราคาสินค้าในตลาดโลก ประกอบกับการส่งผ่านต้นทุนผู้ประกอบการไปยังราคาสินค้าภายในประเทศ และการคาดการณ์เงินเฟ้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงเป็นเหตุให้มีการทยอยปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อลดแรงกดดันเงินเฟ้อ ล่าสุดในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ ๓.๒๕ ต่อปี ปรับเพิ่มจากร้อยละ ๑.๒๕ ต่อปี ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ ในขณะที่การดำเนินนโยบายการคลังในปี ๒๕๕๒ ต่อเนื่องปี ๒๕๕๔ ภาครัฐดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยการเพิ่มการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ ผ่านการดำเนินงานตามนโยบายที่สำคัญ เช่น มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะเร่งด่วนและแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ มาตรการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน มาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซล และโครงการประกันรายได้เกษตรกร เป็นต้น

๑.๑.๕ แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้า (๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๖ ต่อปี ปรับตัวดีจากเฉลี่ยร้อยละ ๓.๔ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ (๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) มีปัจจัยสนับสนุนจากการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน จากแนวโน้มการย้ายฐานการผลิตเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้ง รวมทั้งนโยบายปรับเพิ่มค่าแรงในประเทศผู้ส่งออกสำคัญๆ ส่วนค่าเงินบาทคาดว่าจะมีแนวโน้มที่จะแข็งค่า อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มเร่งขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ ๓.๙ ต่อปี เทียบกับเฉลี่ยร้อยละ ๒.๗ ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ตามแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและราคาสินค้าในตลาดโลก เสถียรภาพทางการเงินและภาคต่างประเทศโดยรวมยังเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ซึ่งจะเป็ปัจจัยช่วยสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนและเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ฐานะทางการคลังภาครัฐบาลยังเป็นประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเพิ่มศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะยาว

๑.๑.๖ ประเด็นเชิงนโยบาย แม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะยังคงขยายตัวได้ในอัตราที่น่าพอใจ แต่การเติบโตของเศรษฐกิจไทยยังคงต้องพึ่งพาเศรษฐกิจต่างประเทศที่ยังคงมีความไม่แน่นอนและความเสี่ยงสูง ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้ประสบปัญหาการก่อหนี้เกินตัว และเศรษฐกิจในยุโรปก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะกรีซ สเปน และอิตาลี ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งและความมั่นคงมากยิ่งขึ้น และกระจายผลประโยชน์ไปสู่คนส่วนใหญ่ของประเทศ รวมทั้งในระยะสั้นยังมีปัญหาการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและอาหารที่กระทบกับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น การดำเนินนโยบายของภาครัฐทั้งในระยะสั้นและระยะปานกลางควรจะให้ความสำคัญประเด็นดังนี้

(๑) ให้ความสำคัญกับการดูแลค่าครองชีพและราคาพลังงานในประเทศเพื่อลดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ การดูแลราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญให้มีเสถียรภาพ และการลดต้นทุนของเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๒) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สามารถขยายตัวได้อย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยมีพื้นฐานจากการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของแรงงาน รวมทั้งค่าตอบแทนที่เหมาะสมที่สะท้อนผลิตภาพของแรงงาน และสร้างโอกาสทางธุรกิจและช่วยเหลือในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๓) ปรับปรุงโครงสร้างภาษีทั้งระบบ เพื่อสร้างฐานรายได้ภาษีที่ยั่งยืนและสร้างความเป็นธรรมในสังคม การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี รวมทั้งควรจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา และควรส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยการปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุน

(๔) แก้ไขข้อจำกัดในภาคการเงินโดยเฉพาะการเข้าถึงสินเชื่อและบริการทางการเงินของกลุ่มเป้าหมาย และกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑.๒ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๒.๑ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย World Economic Forum (WEF) ได้จัดลำดับประเทศไทยลดลงเป็นอันดับที่ ๓๘ ในปี ๒๕๕๓ จากอันดับ ๓๖ ในปี ๒๕๕๒ และธนาคารโลก ได้จัดอันดับความสะดวกในการประกอบธุรกิจในปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยอยู่ที่ลำดับ ๑๙ ลดลงจากอันดับที่ ๑๖ ใน

ปี ๒๕๕๓ ในขณะที่ Institute of Management Development (IMD) ได้จัดอันดับประเทศไทยอยู่ที่ลำดับ ๒๖ ในปี ๒๕๕๓ เท่ากับปี ๒๕๕๒ และเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่าไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันที่ด้อยกว่าประเทศในกลุ่มที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันต่ำกว่ามาเลเซียแต่สูงกว่าประเทศอื่นๆ ตัวชี้วัดที่ประเทศไทยมีจุดอ่อน ได้แก่ ระบบขนส่งทางบก โดยเฉพาะระบบขนส่งทางรางมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ระบบสื่อสารมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการทำให้การใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต และบรอดแบนด์ ยังอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทยยังอ่อนแอ รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิต การค้า และบริการ สู่อุตสาหกรรม การค้า และการให้บริการบนฐานปัญญาที่ยังค่อนข้างช้า ภาคเอกชนขาดทักษะด้านการเงินและทักษะด้าน ICT การบริหารจัดการองค์กรยังขาดระบบบรรษัทภิบาล ขาดการกระจายอำนาจจากผู้บริหารระดับสูงสู่หัวหน้าหน่วยต่างๆ ในขณะที่ภาคเกษตรมีสัดส่วนลดลงเป็นผลมาจากปัญหาภัยธรรมชาติทั้งจากภัยแล้งและศัตรูพืชแต่สัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมมีเพิ่มขึ้น

๑.๒.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

(๑) พัฒนาภาคเกษตร ด้วยการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานของประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ป้องกันความเสี่ยงการผันแปรของราคาสินค้าเกษตร การบริหารจัดการเพื่อลดการระบาดของศัตรูพืชที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเกษตรกร พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยยึดแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ป้องกันความเสี่ยงการผันแปรของราคาสินค้าเกษตร รวมทั้งผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตทางการเกษตร โดยการสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม

(๒) ปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมให้ยั่งยืนและมีคุณภาพ ด้วยการเน้นการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์

(๓) พัฒนาภาคบริการและการค้า ขยายฐานการผลิตและการตลาดภาคธุรกิจบริการที่มีศักยภาพออกสู่ตลาดต่างประเทศและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการลงทุนภายในประเทศและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและกฎระเบียบใหม่ของโลก รวมทั้งสร้างรายได้ใหม่จากการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

(๔) แก้ไขจุดอ่อนที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ การปรับปรุงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุนในการศึกษาและวิจัยที่มีพื้นฐานจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ และการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ

๑.๓ โครงสร้างพื้นฐาน

๑.๓.๑ สถานการณ์ โดยรวมการจัดอันดับคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานของ IMD ในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๒๖ ตามหลังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น สิงคโปร์ (อันดับที่ ๑) ฮองกง (อันดับที่ ๒) และมาเลเซีย (อันดับที่ ๑๐) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ในอันดับที่น่าพอใจ ประกอบด้วย การขนส่งทางถนน การขนส่งทางอากาศ โลจิสติกส์ พลังงาน และการให้บริการน้ำสะอาด ส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่ยังอยู่ในอันดับต่ำกว่าประเทศคู่แข่งที่สำคัญ คือ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงข่ายโทรศัพท์และโครงข่ายบริการอินเทอร์เน็ต

(๑) **โครงข่ายด้านระบบคมนาคมขนส่ง** จากรายงานของ WEF พบว่า คุณภาพโครงข่ายทางหลวงของไทยอยู่ในมาตรฐานสากล ในปี ๒๕๕๒ อยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๓๓ ประเทศ การขนส่งทางรางพบว่าคุณภาพการให้บริการและความปลอดภัยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ รวมทั้งการเดินรถยังไม่ตรงต่อเวลาและความเร็วในการเดินรถอยู่ในอัตราที่ต่ำ ส่วนการขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยมีสนามบินนานาชาติที่ได้มาตรฐานและมีขีดความสามารถสูงทั้งในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า อย่างไรก็ตาม โครงสร้างการขนส่งของไทยยังพึ่งพาการขนส่งทางถนนเป็นหลักประมาณร้อยละ ๘๓ จึงทำให้สิ้นเปลืองน้ำมันสูงกว่าการขนส่งทางราง และทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของไทยยังคงอยู่ในระดับสูง

(๒) **พลังงาน** ปริมาณการใช้พลังงานมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยมีความจำเป็นจะต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้สัดส่วนการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานสุทธิต่อการใช้รวม สูงถึงร้อยละ ๕๕ ดังนั้นเพื่อเป็นการลดการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนพลังงานทดแทน ๑๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๒ – ๒๕๖๕) เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มสัดส่วนเป้าหมายการใช้พลังงานทดแทน จากร้อยละ ๖.๔ ในปัจจุบันเป็นร้อยละ ๒๐ ภายใน ๑๕ ปีข้างหน้า และลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ไม่น้อยกว่า ๔๒ ล้านตันต่อปี ทั้งนี้ ณ สิ้นปี ๒๕๕๓ ผลการดำเนินงานด้านพลังงานทดแทนเมื่อเทียบกับเป้าหมายปี ๒๕๕๓ ยังคงล่าช้ากว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๓) **ระบบโลจิสติกส์** ต้นทุนโลจิสติกส์ของไทย ในปี ๒๕๕๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ ของ GDP และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๗.๙ ของ GDP ในปี ๒๕๕๓ เป็นผลมาจากต้นทุนด้านราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ส่วนดัชนีความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ ของธนาคารโลก ในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๕๕ ประเทศ หรืออันดับที่ ๓ ในภูมิภาคอาเซียนซึ่งเป็นรองจากประเทศสิงคโปร์ (อันดับที่ ๒ ของโลก) และมาเลเซีย (อันดับที่ ๒๙ ของโลก) ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ ซึ่งเป็นแผนฉบับแรก โดยมียุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ในภาคการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพระบบขนส่งและโลจิสติกส์ พัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และพัฒนากำลังคน ข้อมูล กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

(๔) **โครงข่ายโทรศัพท์** จากข้อมูลของ IMD ชี้ให้เห็นว่า ประเทศไทยมีผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐานต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ๑๐๔ หมายเลข อยู่ในอันดับที่ ๕๓ จาก ๕๘ ประเทศ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับมาเลเซีย (๑๕๙ หมายเลข) ญี่ปุ่น (๓๘๐ หมายเลข) และฮ่องกง (๕๘๗ หมายเลข) ส่วนโครงข่ายบริการอินเทอร์เน็ตนั้น พบว่า จากการจัดอันดับของ International Telecommunication Union ในปี ๒๕๕๒ ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ ต่อ ๑๐๐ คน เท่ากับร้อยละ ๒๕.๘ (มาเลเซียร้อยละ ๕๕.๙) ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ประมาณ ๐.๙๙๔ ล้านราย (มาเลเซีย ๑.๖๗๒ ล้านราย)

(๕) **น้ำประปาสะอาด** การให้บริการน้ำประปาสะอาดของการประปาส่วนภูมิภาค พบว่า คริวเรือนที่มีน้ำประปาใช้แล้ว จำนวน ๑๑.๓ ล้านคริวเรือน หรือร้อยละ ๘๖ ของคริวเรือนทั่วประเทศ (๑๓ ล้านคริวเรือน) ส่วนการประปานครหลวงสามารถให้บริการแก่ประชากรคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๔ ของประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ (กทม. นนทบุรี และสมุทรปราการ)

๑.๓.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

(๑) **เร่งรัดการดำเนินการโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** โดยเฉพาะโครงการระบบขนส่งมวลชน ซึ่งจะช่วยลดการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง

(๒) เร่งรัดพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ให้เชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับโครงข่ายรถไฟ การขนส่งข้ามพรมแดนและระบบ National Single Window ที่เชื่อมโยงกับระบบของอาเซียน

(๓) ให้ความสำคัญกับการจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ สร้างความมั่นคงทางพลังงานอย่างยั่งยืน และกำกับดูแลราคาให้มีความเป็นธรรม รวมทั้งเร่งศึกษารูปแบบการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ควบคู่กับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมด้านพลังงาน

(๔) เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปการและสื่อสารโทรคมนาคม ให้ทั่วถึงเพียงพอ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความอยู่ดีกินดีของประชาชนและการเข้าถึงข้อมูลความรู้

๑.๔ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๔.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถการแข่งขันโดย IMD และ WEF พบว่า ชีตความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่าประเทศคู่แข่งสำคัญในภูมิภาค โดยโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในอันดับที่ ๔๐ (IMD) โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีอยู่ในอันดับที่ ๔๘ (IMD) และในด้านความพร้อมทางเทคโนโลยีอยู่ในระดับที่ ๖๘ (WEF) ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

๑.๔.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

(๑) เตรียมความพร้อมในการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและลดผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีชีวิตของคน โดยการเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๒) ส่งเสริมและเพิ่มงบประมาณเพื่อการลงทุนวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์และชุมชน

(๓) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๔) ปรับระบบการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีเอกภาพ และประสิทธิภาพให้สามารถเชื่อมโยงและต่อยอดซึ่งกันและกัน

๑.๕ ความร่วมมือและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๑.๕.๑ สถานการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค ไทยให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นการพัฒนาการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และเสริมสร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ในเวทีโลก อาทิ การดำเนินการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ เป็นต้น

๑.๕.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

(๑) ให้ความสำคัญต่อการใช้ออกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะแนวโน้มการขยายตัวของขีดอำนาจทางเศรษฐกิจและการเคลื่อนย้ายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจมายังภูมิภาคเอเชีย

(๒) ร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศในการพัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของไทยและของภูมิภาครวมทั้งอนุภูมิภาค ทั้งทางด้านแรงงาน พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและการแปรรูป ตลอดจนการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน

(๓) ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากกรอบการค้าเสรีและเร่งรัดเจรจาความตกลงกรอบการเปิดเสรีทางการค้าที่ยังค้างอยู่ให้แล้วเสร็จ

(๔) เตรียมความพร้อมของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความมั่นคง เพื่อรองรับข้อผูกพันการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558

๒. สถานะสังคม

๒.๑ สถานการณ์

๒.๑.๑ สังคมไทยมีโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และจะกลายเป็นข้อจำกัดต่อศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ โดยที่สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๔.๘๙ ของจำนวนประชากรรวมในปี ๒๕๑๓ เป็นร้อยละ ๑๑.๗ ในปี ๒๕๕๓ ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจขยายตัวได้ดีจึงทำให้ภาวะตลาดแรงงานตึงตัว

๒.๑.๒ คนไทยมีสถานะสุขภาพโดยรวมดีขึ้นและมีอายุยืนยาวมากขึ้น เนื่องจากโภชนาการและบริการด้านสาธารณสุขที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ต้องเร่งป้องกันโรคและภัยด้านสุขภาพที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงในการดำเนินชีวิตและการบริโภค

๒.๑.๓ การคุ้มครองทางสังคมมีความครอบคลุมขึ้น แต่ต้องเร่งผลักดันการให้ความคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบที่มีจำนวน ๒๓.๓ ล้านคนเกิดผลอย่างจริงจังในทางปฏิบัติ และการจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนให้ทั่วถึง

๒.๑.๔ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นปัญหาเรื้อรังที่สะท้อนถึงความแตกต่างในโอกาสของการเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง การเข้าถึงสิทธิที่พึงมีพึงได้ การเข้าถึงทรัพยากร และกระบวนการยุติธรรมที่เท่าเทียม รวมทั้งโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่พึ่งพิงอุตสาหกรรมเป็นหลักและอึดต่อเจ้าของทุนมากกว่าแรงงาน ซึ่งทำให้ผลประโยชน์จากการพัฒนายังกระจุกตัวในกลุ่มคนจำนวนน้อย ทั้งในด้านรายได้ การถือครองสินทรัพย์ทางการเงิน และที่ดิน รวมทั้งสินทรัพย์อื่นๆ

๒.๒ แนวโน้มภาวะสังคมในระยะ ๕ ปีต่อไป สังคมไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุเต็มตัวโดยประชากรวัย ๖๐ ปีขึ้นไปมีสัดส่วนประมาณร้อยละ ๑๔ ในปี ๒๕๕๙ ส่วนคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มดีขึ้นแต่ความเสี่ยงจากโรคเรื้อรังและโรคอุบัติใหม่รวมทั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติมีมากขึ้น ปัญหาสังคมที่สั่งสมมานาน ทั้งปัญหา ยาเสพติด ปัญหาการดื่มสุรา และสูบบุหรี่ ยังเป็นปัญหาที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน การเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ง่ายและการขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดจะเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว การหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารและการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมโลกและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีความรวดเร็วและเข้มข้นขึ้น ส่งผลทั้งบวกและลบต่อคนและสังคมไทย ในด้านบวกเป็นการเข้าถึงองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนการเรียนรู้ การเพิ่มพูนทักษะและโอกาสช่องทางอาชีพ อย่างไรก็ตาม หากขาดภูมิคุ้มกันที่ดี ขาดการกลั่นกรองที่เหมาะสมก็จะปลุกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมวัตถุนิยม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พฤติกรรมรุนแรงและก้าวร้าว รวมทั้งการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

๒.๓ ประเด็นเชิงนโยบาย

๒.๓.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนทางสังคมเพื่อเป็นฐานในการเพิ่มผลิตภาพของสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาอนามัยเจริญพันธุ์เพื่อช่วยเพิ่มประชากรที่มีคุณภาพ

๒.๓.๒ เร่งรัดการดำเนินการในการยกระดับคุณภาพแรงงานไทยโดยการดำเนินการร่วมกัน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และสถาบันการศึกษา/ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มผลิตภาพทุนมนุษย์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒.๓.๓ จัดทำฐานข้อมูลแรงงานแห่งชาติเพื่อเป็นศูนย์รวมของข้อมูลตลาดแรงงานไทยทั้งในด้านกำลังแรงงานและความต้องการจำแนกตามรายสาขาเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา และคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งข้อมูลแรงงานข้ามชาติที่เป็นระบบ

๒.๓.๔ เร่งรัดการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบและเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๒.๓.๕ เร่งรัดการยกระดับการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อแก้ปัญหาสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กไทย (IQ/EQ)

๒.๓.๖ เร่งรัดการลงทุนพัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพทั้งระบบอย่างมีบูรณาการ และเชื่อมโยงกันทุกระดับ

๒.๓.๗ เร่งรัดการดำเนินงาน มาตรการลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและการเจ็บป่วยเรื้อรังอย่างเป็นองค์รวม

๒.๓.๘ ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยพัฒนาและขยายผล ระบบงานยุติธรรมชุมชน และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้มากขึ้น

๒.๓.๙ พัฒนาระบบการป้องกันและเร่งรัดแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๓.๑๐ สร้างความเข้มแข็งชุมชนและการขยายผลชุมชนต้นแบบ โดยยึดแนวทางการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชน

๓. สภาวะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขึ้นของประชากรและการพัฒนาเศรษฐกิจ มีการใช้ประโยชน์เกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ นำไปสู่ความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ป่าไม้ยังคงถูกบุกรุกทำลายเหลือเพียงร้อยละ ๓๓.๕๖ ของพื้นที่ทั้งประเทศ รวมถึงปัญหาคุณภาพดินเสื่อมโทรม และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศ เป็นต้น ด้านสิ่งแวดล้อม การควบคุมและกำจัดมลพิษยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้มลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียงในหลายพื้นที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ปริมาณกากของเสียอันตรายทั้งจากชุมชน อุตสาหกรรม และภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นและแพร่กระจายสู่แหล่งน้ำทั้งใต้ดินและผิวดิน

๓.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

๓.๒.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒ เตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับตัวและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๓.๒.๓ สร้างธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คุ้มครองทรัพยากร รวมทั้งการจัดการมลพิษและป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๔ สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓.๒.๕ ยกกระดับการจัดการภัยพิบัติของประเทศ และพัฒนาระบบงานอาสาสมัครของประเทศให้มีศักยภาพและมีมาตรฐานสากล

๔. สถานะความมั่นคง

๔.๑ **สถานการณ์ความมั่นคง** ประเทศไทยต้องเผชิญกับผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์ และมีความเสี่ยงที่อาจจะได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามรอบด้าน ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยที่ภัยคุกคามจากภายนอกมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ เช่น การปรับตัวกับการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ การสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มอาเซียน และการขัดแย้งเรื่องเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนภัยคุกคามภายในประเทศ ยังคงมีปัญหาคความขัดแย้งของคนในสังคม รวมทั้งปัญหาเรื้อรังที่สะสมมายาวนาน ที่สำคัญได้แก่ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และโอกาสทางสังคม ยาเสพติด คอร์รัปชัน และปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

๔.๒.๑ เร่งเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

๔.๒.๒ เร่งเสริมสร้างพลังทุกฝ่ายเพื่อร่วมมือปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๔.๒.๓ เสริมสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๒.๔ เร่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประเทศเพื่อนบ้าน

๔.๒.๕ พัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

๔.๒.๖ จัดระบบหรือแผนเตรียมพร้อมรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๔.๒.๗ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกมิติอย่างสมดุล

๔.๒.๘ เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ

๕. สถานะการพัฒนาภูมิภาค

๕.๑ **สถานการณ์ ด้านเศรษฐกิจ** เศรษฐกิจทุกภูมิภาคขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ระหว่างภูมิภาค โดยที่คนยากจนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ด้านสังคมและประชากร ประชากรเริ่มปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในทุกภาค โดยภาคเหนือมีสัดส่วนผู้สูงอายุสูงสุด ในขณะที่แรงงานยังมีข้อจำกัดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นแต่คุณภาพทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ป่าไม้ของทุกภาคยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าสมดุลของระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันยังมีปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพดินและคุณภาพน้ำ รวมทั้งปัญหาภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในทุกภาค

๕.๒ ประเด็นเชิงนโยบาย

๕.๒.๑ ด้านการพัฒนาภูมิภาค ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

- (๑) สนับสนุนให้มีการนำทิศทางการพัฒนาภาคในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (๒) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่แต่ละภาค ให้มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจตามกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
- (๓) สนับสนุนการดำเนินการและงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง
- (๔) พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักในภูมิภาค

๕.๒.๒ ด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

- (๑) เสริมสร้างการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการระหว่าง อปท. ด้วยกันและการบูรณาการระหว่าง อปท. กับส่วนราชการอื่น
- (๒) พัฒนาระบบสนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการให้แก่ อปท. ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่ อปท. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กับ อปท. และพัฒนาการกำกับดูแล อปท. ที่เหมาะสม

๖. การบริหารจัดการ การบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมา ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระยะเร่งด่วนและวางรากฐานเศรษฐกิจในระยะยาว รวมทั้งขจัดความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียม ความไม่เป็นธรรม เป็นต้น โดยผ่านกลไกการบริหารของคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการระดับชาติต่างๆ รวมทั้งกลไกทางนิติบัญญัติ และกลไกการตรวจสอบทั้งภายในระบบและกลไกการตรวจสอบอิสระ

(ดังรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย)

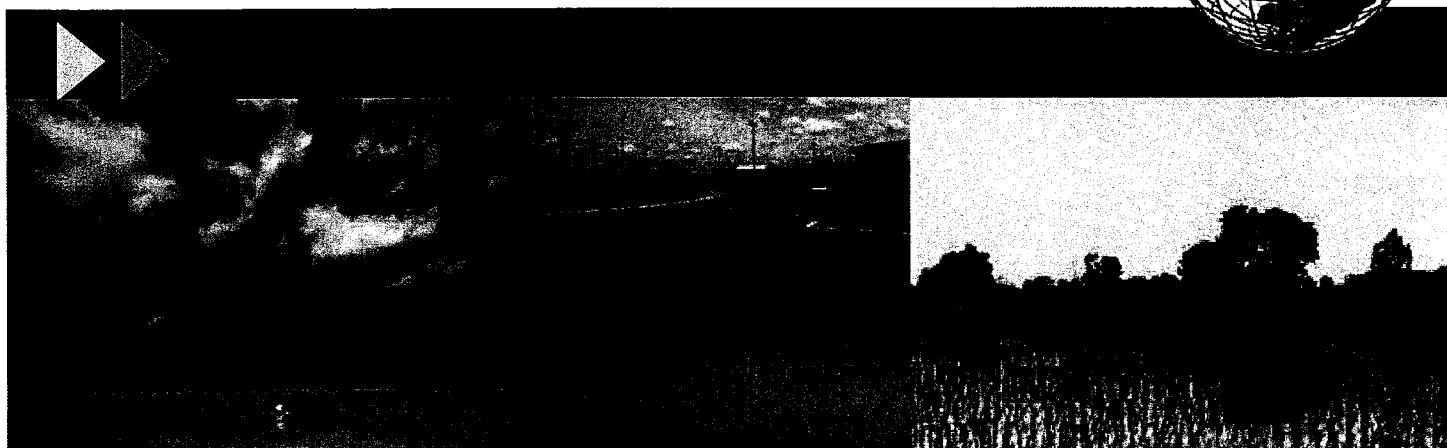
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และหากเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ขอได้โปรดมีบัญชาด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายงานสรุปสถานะของประเทศ

มิถุนายน 2554

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานประมาณ
กรรมบัญชีกลาง สภาความมั่นคงแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย